

ШЕРХАН МҰРТАЗА АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТАРАЗ УНИВЕРСИТЕТІ

**Профессорлық-оқытушылық құрам үшін еңбекті қорғау және
еңбек қауіпсіздігі бойынша (ғылыми-педагогикалық
қызметкерлердің) нұсқаулық ережелері
СМЖЕ 1-2-2-5-2023**

Қызмет бабында пайдаланылатын басылым

Тараз, 2025 ж.

	Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университеті	СМЖЕ 1-2-2-5-2025
	Профессорлық-оқытушылық құрам үшін еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі бойынша (ғылыми-педагогикалық қызметкерлердің) нұсқаулық ережелері	СМЖ «Инфрақұрылымдық басқару» ҮК ҚҮ 11-2023

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 Әзірлегендер:**
- Әкімшілік-шаруашылық жұмыстар басқармасының басшысы С.М. Утешбаев
 - Еңбек қауіпсіздігі және Еңбекті қорғау инспекторы Ұ.С. Сәрсенбек
- 2 Келісілді:**
- Персоналды басқару және құжат айналымы бақармасының басшысы К.М. Сихаева
 - Заң басқармасының басшысы Е.Е. Матжанов
 - Сапа, акредиттеу және рейтинг басқармасының басшысы Б.К. Жундибаева

Университет Ректорының 05.09.2025 ж. №01/001 өкімімен бекітілді және іске енгізілді.

	Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университеті	СМЖЕ 1-2-2-5-2025
	Профессорлық-оқытушылық құрам үшін еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі бойынша (ғылыми-педагогикалық қызметкерлердің) нұсқаулық ережелері	СМЖ «Инфрақұрылымдық басқару» ҮК ҚҰ 11-2023

МАЗМҰНЫ

№		беті
1.	Жалпы ережелер.....	4
2.	Жұмыс басталар алдындағы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау талаптары.....	4
3.	Жұмыс уақыты кезіндегі еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау талаптары.....	5
4.	Авариялық жағдайлардағы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау талаптары.....	5
5.	Жұмыс аяқталғаннан кейінгі еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғау талаптары.....	6
6	Келісу парағы.....	7
7	Танысу парағы.....	8
8	Тарату парағы.....	9
9	Өзгерістер енгізу парағы.....	10

	Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университеті	СМЖЕ 1-2-2-5-2025
	Профессорлық-оқытушылық құрам үшін еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі бойынша (ғылыми-педагогикалық қызметкерлердің) нұсқаулық ережелері	СМЖ «Инфрақұрылымдық басқару» ҮК ҚҰ 11-2023

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1 Осы Қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау бойынша нұсқаулық (бұдан әрі - Нұсқаулық) «Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз Университетінің» мекемесі қызметкерлерінің жұмыстарды Университеттің үй-жайларында, аумағында, көлік құралдарында және қызметкерлердің жұмыстары жүргізілетін өзге де орындарда орындауы кезінде олардың еңбек қауіпсіздігі талаптарын белгілейді.

1.2 Нұсқаулық келесі нормативтік-құқықтық құжаттарға сәйкес әзірленді: Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек кодексімен;

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 30 қарашадағы № 927 бұйрығымен бекітілген Жұмыс берушінің еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықты әзірлеу, бекіту және қайта қарау қағидаларымен;

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 25 желтоқсандағы № 1019 бұйрығымен бекітілген Қызметкерлерді, басшыларды, еңбек қауіпсіздігін және еңбекті қорғауды қамтамасыз етуге жауапты адамдарды еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша оқытуды, оларға нұсқау беруді және білімдерін тексеруді жүргізу қағидалары мен мерзімдері;

1.3 Оқытушының жұмысына еңбекті қорғау бойынша мына нұсқаулықтардан өткен адам жіберіледі:

- еңбекті қорғау, өрт және электр қауіпсіздігі бойынша кіріспе нұсқаулық;
- жұмыс орнындағы алғашқы нұсқаулық;
- жұмыс барысында қайталанады (6 айда 1 рет.), жоспардан тыс, мақсатты нұсқамалар

1.4 Оқытушыны алдын ала қабылдау кезінде мерзімді медициналық тексерулерден өтуі керек. Жұмысқа медициналық қарсы көрсетілімдері жоқ адамдар жіберіледі.

1.5 Оқытушы міндетті:

- Қазақстан Республикасының Еңбек кодексін, "Білім туралы" Заңды білу және сақтау ;
- компьютермен жұмыс істеу кезінде санитарлық ережелер мен нормаларды сақтау;
- көшіру-көбейту техникасымен жұмыс істей алу;
- университеттің ішкі еңбек тәртібінің ережелерін, бұйрықтарды сақтау,
- жұмыстарды орындаудың қауіпсіз әдістері мен тәсілдеріне оқытудан өту;

1.5 Арнайы зертханаларға сабақ өткізер алдында студенттерді қауіпсіздік ережелерімен таныстыру, арнайы ЖҚҚ киімін қолдану.

2. ЖҰМЫС БАСТАЛАР АЛДЫНДАЫ ЖҰМЫС ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ТАЛАПТАРЫ

2.1. Сабақ басталғанға дейін 10-15 минут бұрын:

- білім алушылар үшін жұмыс орындарының еңбекті қорғау нормаларына сәйкестігін тексеру,
- қауіпсіздік және санитария талаптарына назар аудару;
- электр жабдықтарын, құралдарды, құрылғыларды пайдалану кезінде олардың жарамдылығын сыртқы тексерумен, қорғаныс құралдарының болуын, жарақаттанудың қауіпті белгілерінің болмауын тексеру;

	Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университеті	СМЖЕ 1-2-2-5-2025
	Профессорлық-оқытушылық құрам үшін еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі бойынша (ғылыми-педагогикалық қызметкерлердің) нұсқаулық ережелері	СМЖ «Инфрақұрылымдық басқару» ҮК ҚҰ 11-2023

- сыртқы тексеру арқылы электр ажыратқыштардың корпустары мен қақпақтарын тексеріңіз,

- чиптер мен жарықтар жоқ розеткалар, сондай-ақ сымдардың жалаңаш контакттеріне жоламау.

2.2 Аспаптар, жабдықтар ақаулы болған жағдайда оны қолдануға тыйым салынады.

2.3 Білікті мамандардың (электр, инженер және т.б.) ақаулық түзетілгенге дейін сабаққа кіріспеу.

2.4 Кафедра (бөлімше) меңгерушісіне немесе кафедраның (бөлімшенің) лауазымды адамына сабақтан кешігу, тоқтатылу себептері туралы хабарлау.

3. ЖҰМЫС УАҚЫТЫ КЕЗІНДЕГІ ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ТАЛАПТАРЫ

3.1. Оқытушы кәсіп кезінде жағдайды бақылап, білім беру процесінің қауіпсіз жүргізілуін қамтамасыз етуі керек.

3.2. Сабақ барысында тек сабақ кестесі мен жоспарында қарастырылған жұмыс орындалуы керек.

3.3 Барлық жұмыстар қауіпсіз әдістемелерге сәйкес жүргізілуі керек және қауіпсіз жұмыс ережелерін сақтау қажет.

3.4 Сабақ өткізу кезінде білім алушыларды педагог қызметкерсіз қалдыруға тыйым салынады.

Дербес компьютерлермен жабдықталған жұмыс орындарында:

3.6 Экран көз деңгейінен 5 градусқа төмен болуы керек және түзу жазықтықта немесе операторға еңкейіп орналасуы керек (15 градус.).

3.7 Адам көзінен экранға дейінгі қашықтық 60-80 см аралығында болуы керек.

3.8 Жұмыс орнына қатысты жергілікті жарық көзі көзге тіке түсуін болдырмайтындай орналасуы қамтамасыз етуі тиіс және 40 x 40 см бетінде біркелкі жарықтандыруды қамтамасыз етуі, пернетақтада және пульттің басқа бөліктерінде, сондай-ақ бейнетерминал экранында қызметкердің көзі бағытында соқыр жарқылдар жасамауы тиіс.

3.9 Жұмыстың әр сағатынан кейін көру және жалпы шаршауды азайту үшін үзіліс жасаңыз.

3.10 Жұмыс күні бойы жұмыс орнын таза және тәртіпте ұстау қажет. Жұмыс ауысымында дисплей экраны кем дегенде бір рет шаңнан тазартылуы керек. Шашылған материалдарды, керек-жарақтарды, өнімдерді, төгілген суды және т. б. еденнен уақтылы алып тастаңыз.

4. АВАРИЯЛЫҚ ЖАҒДАЙЛАРДАҒЫ ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ТАЛАПТАРЫ

4.1. Төтенше жағдайлар:

- жылыту және сумен жабдықтау, электрмен жабдықтау жүйесінің істен шығуы, желдету және т. б.;

- табиғи апаттардың, өрттің пайда болуы;

- электр жабдықтарының істен шығуы, қауіпті және зиянды химиялық заттардың ағуы;

- заттардың таралуы, зиянды биологиялық факторлардың таралуы және т. б.;

	Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университеті	СМЖЕ 1-2-2-5-2025
	Профессорлық-оқытушылық құрам үшін еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі бойынша (ғылыми-педагогикалық қызметкерлердің) нұсқаулық ережелері	СМЖ «Инфрақұрылымдық басқару» ҮК ҚҰ 11-2023

4.2. Өрт туындаған жағдайда сабақты тоқтату, жабдықты электр желісінен ажырату, өрт туралы хабарлау;

- жақын маңдағы адамдарды қауіпті аймақтан эвакуациялауға шаралар қабылдау және қолда бар бастапқы құралдармен өртті сөндіруге қатысу;
- өрт сөндіру, ал өртті жою мүмкін болмаған жағдайда қауіпті аймақтан кету;
- өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулыққа және эвакуациялау жоспарларына сәйкес әрекет ету;

4.3 Басқа авариялық жағдайларда (сүмен жабдықтау жүйелерінің бұзылуы, сабақтарды өткізуге кедергі келтіретін кәріз, жылыту, желдету және т. б.), сабақтарды тоқтатып, бұл туралы жоғары тұрған басшыға хабарлаңыз.

4.4 Қауіпті аймақтан білім алушыларды (қажет болған жағдайда) шығару. Төтенше жағдай толығымен жойылғанға дейін жұмысқа кіріспеңіз.

4.5 Жазатайым оқиғалар кезінде (жарақат, улану, күйік, зақымдану тоқ, кенеттен ауру және т. б.) жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету немесе оқиға орнына жедел жәрдем шақыру қажет.

5. ЖҰМЫС АЯҚТАЛҒАННАН KEЙІНГІ ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ТАЛАПТАРЫ

5.1 Сабақтан кейін бөлмені мұқият тексеріңіз. Барлық білім алушылардың жұмыс орындарын ретке келтіріп, аудиториядан (зертхана, спорт залы) кеткеніне көз жеткізіңіз.

5.2. Жұмыс орныңызды ретке келтіріңіз. Жұмыста қолданылатын химиялық заттарды, биологиялық материалды, аспаптарды және т.б. белгіленген жерге алып тастаңыз.

5.3. Жабдықтарды қуат көздерінен ажыратыңыз.

5.4. Егер сабақты күні бойы өткізген кезде еңбекті қорғау бойынша қандай да бір бұзушылықтар туралы педагог қызметкер байқаса бұл туралы кафедра (бөлімше) меңгерушісіне хабарлау қажет.

5.6. Терезелерді жабыңыз, шамдарды өшіріңіз, бөлмені жабыңыз және кілттерді тапсырыңыз .

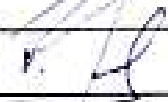
Әкімшілік-шаруашылық жұмыстар
басқармасының басшысы

С.М. Утешбаев

	Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университеті	СМЖЕ 1-2-2-5-2025
	Профессорлық-оқытушылық құрам үшін еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігі бойынша (ғылыми-педагогикалық қызметкерлердің) нұсқаулық ережелері	СМЖ «Инфрақұрылымдық басқару» ҮК ҚҮ 11-2023

6. КЕЛІСУ ПАРАҒЫ

Қызметі	Аты-жөні	Қолы	Күні
Келісімі:			
Персоналды басқару және құжат айналымы басқармасының басшысы	Қ.М. Сихаева		08.09.2025ж
Заң басқармасының басшысы	Е.Е. Матжанов		08.09.2025ж
Сапа, аккредиттеу және рейтинг басқармасының басшысы	Б.К. Жундибаева		08.09.2025ж.

